

JOSEPH FORT NEWTON

Constructorii

O cercetare a istoriei
și filosofiei Masoneriei

Cuvânt-înainte și note:

VASILE ZECHERU

Traducere din limba engleză:

MARIANA BURUIANĂ

EDITURA HERALD

București

CUPRINS

Cuvânt-înainte	5
Anticamera	29

PARTEA ÎNTÂI

Profeția

CAPITOLUL I	Temeiurile	37
CAPITOLUL II	Instrumentele de lucru	47
CAPITOLUL III	Drama credinței	65
CAPITOLUL IV	Doctrina secretă	79
CAPITOLUL V	Colegiile	91

PARTEA A DOUA

Istoria

CAPITOLUL I	Masonii liberi	109
CAPITOLUL II	Meseriașii	135
CAPITOLUL III	Masonii acceptați	157
CAPITOLUL IV	Marea Lojă a Angliei	173
CAPITOLUL V	Masoneria Universală	197

PARTEA A TREIA

Interpretarea

CAPITOLUL I	Ce este Masoneria?	227
CAPITOLUL II	Filosofia masonică	243
CAPITOLUL III	Spiritul Masoneriei	265

Bibliografie masonică	279
-----------------------	-----

Dacă fiecare își va împlini rolul său [...] vom lăsa lumea mai frumoasă decât am găsit-o, mai bogată în credință, mai blândă în înfăptuirea dreptății...

Joseph Fort Newton

CUVÂNT-ÎNAINTE

Joseph Fort Newton s-a născut la 21 iulie 1880 în Decatur, statul Texas, într-o familie relativ modestă. În acea vreme, ecourile Războiului de Secesiune încă nu se stinseseră definitiv, pasiunile mai dăinuiau în sufletul oamenilor, iar poveștile despre diverse fapte de arme se refugiau încet, încet, în legendă. Tatăl său – preotul baptist Lee Newton – era Francmason și fusese combatant în războiul fratricid care făcuse ravagii în epocă. În copilărie și mai ales în adolescența sa, când Joseph începea să înțeleagă mai bine istoria și rostul vieții, a rămas profund impresionat de povestea părintelui său care, spre sfârșitul războiului, fusese luat captiv de către armata adversă și, astfel, a ajuns într-un lagăr de prizonieri. Aflat aici, Lee Newton se îmbolnăvește grav și cade la pat cu șanse minime de supraviețuire. Constatând starea precară a prizonierului și cunoscând faptul că acesta era Francmason, comandantul lagărului are o atitudine umanitară impresionantă: îl i-a pe prizonierul bolnav în propria sa locuință și îl îngrijește cu devotament până când el se restabilește

complet, după care îl eliberează. Mai târziu, Lee Newton află despre comandantul respectiv că era și el Francmason. Așa a supraviețuit tatăl lui Joseph – militar în armata confederată – acelei grele încercări din viața sa, fiind, așadar, ajutat în mod decisiv de către un frate mason care, momentan și formal, îi era inamic, prin forța împrejurărilor.

Joseph a studiat la *Southern Baptist Seminary* din Louisville devenind, la rândul-i, slujitor al acestui cult, ca și tatăl său. În 1895, el a fost hirotonisit preot și, în această calitate, a înființat mai multe pastorate baptiste în Texas; consemnăm, de asemenea, că a condus mai multe astfel de congregații în statele Illinois și Iowa, unde fusese însărcinat să facă misionariat. Concomitent, în perioada cât s-a aflat în Iowa, Newton predă literatura engleză la Universitatea din Cedar Rapids; el se dedică însă întru totul muncii sale de predicator și se face remarcant îndeosebi prin predicile sale pline de tâlc și bogate în conținut. De altfel, multe dintre aceste cuvântări pastorale au fost publicate sub forma unor broșuri, căpătând o circulație apreciabilă în epocă.

Ajuns la vârsta adecvată și, probabil, la sugestia tatălui său, tânărul Joseph a solicitat să fie admis în masonerie. Potrivit mărturiei sale, Newton a fost inițiat ca ucenic în anul 1900 și, apoi, ca maestru mason în 28 mai 1902, în cadrul *Lojei Prietenia*, nr. 7, din Dixon, statul Illinois. Nu avem date privind parcursul său masonic, știm însă că după mai bine de un deceniu de la acest eveniment, Joseph Fort Newton publică lucrarea sa de căpătâi, cartea de față, despre care, un exeget, pe numele său Henry Wilson Coil¹ consemna cu recunoștință: „Dr. Newton a fost un mason activ

¹ Prodigios autor de carte masonică în a doua jumătate a secolului trecut.

care, la cererea Marii Loji din Iowa, a scris *Constructorii*, o carte [...] înmănată fiecărui mason la gradul de maestru. Astfel a ajuns aceasta cea mai cunoscută carte masonică a timpurilor moderne. Lucrarea a fost tradusă în multe limbi și a cunoscut nenumărate ediții”. Tot astfel, într-o recentă descriere bibliotecară, William Highway se pronunță și el, laudativ, în legătură cu cartea lui Newton, pe care o numește „...cea mai cuprinzătoare lucrare clasică din literatura masonică a tuturor timpurilor”.

Mai apoi, pentru a-și desăvârși pregătirea, Joseph Fort Newton pleacă la Harvard unde a urmat cursurile Facultății de Drept și a obținut diploma de jurist. Pe timpul studiilor, Newton a avut ocazia de a se afla în proximitatea lui William James¹, beneficiind chiar de îndrumarea privilegiată și nemijlocită a acestuia. În anii care au urmat, ca un corolar al pregătirii sale excepționale, Newton a obținut, rând pe rând, câteva titluri onorifice de doctor² în materii destul de diverse, precum literatura, teologia sau științele juridice, aceste distincții încununând cariera sa universitară și conferindu-i deplină autoritate în fața auditoriului și cititorilor săi.

În februarie 1917, Newton publică un articol elogios și plin de reverență pentru cel care a fost Jirah Dewey Buck, decedat la 13 decembrie 1916 – respectabilul autor al cărții

¹ William James (1842-1910) studiază medicina la Harvard, însă nu a profesat ca medic, reorientându-se către filosofie (a pus bazele pragmatismului ca teorie distinctă); este considerat întemeietorul psihologiei funcționale americane și a publicat numeroase lucrări de epistemologie, metafizică, teologie etc.

² În literatura iudaică (Colegiul Coe, 1912), în teologie (Universitatea Tufts, 1919), în literatură romanică (Colegiile Hobart și William Smith, 1926) și în drept (Universitatea Templului, Londra, 1929).

Symbolismul Francmasoneriei – profesor, medic, teozof și ilustru membru al Ordinului. Textul reprezintă o pioasă trecere în revistă privind viața personală a autorului cărții menționate și contribuția sa de excepție la dezvoltarea mișcării masonice din Statele Unite. Mărturia la care facem referire are conținutul unui necrolog și prezintă numeroase trimiteri la unele aspecte din bio-bibliografia lui Buck, precum și la caracterul său nobil, entuziast și altruist.¹

În timpul primului război mondial, popularitatea lui Newton depășește teritoriul Statelor Unite și așa se face că, în anul 1916, el este chemat în Marea Britanie pentru a predica din amvonul Templului baptist londonez. În cei patru ani petrecuți în inima Londrei, Newton și-a câștigat o binemeritată reputație internațională, aceasta mai ales ca urmare a predicilor sale înflăcărâte prin care cerea concordie în relațiile dintre Marea Britanie și Statele Unite ca bază a ordinii și garanție a păcii mondiale. După război, la întoarcerea în Statele Unite (1920), Joseph Fort Newton este numit pastor al Bisericii Paternității Divine din New York și va îndruma comunitatea enoriașilor formată în jurul acestei instituții ecleziale. Aflat la New York și dedicat muncii sale, el va edita revista *Secolul creștin*, va publica lucrarea *Cele mai bune predici ale anului* și va continua să conferențieze la diverse colegii și universități de pe întreg cuprinsul Statelor Unite, unde era invitat frecvent ca *visiting professor*.

În perioada 1925-1930, Newton a funcționat ca pastor al Bisericii Memoriale Sfântul Paul din Overbrook, iar, între

¹ Textul lui Newton a fost încorporat, ca traducere, în ediția românească a cărții *Symbolismul Francmasoneriei*, apărută recent la editura Herald, în colecția *Arta regală*.

anii 1930-1938, îl vom găsi ca asistent al reverendului dr. John C. H. Mockridge¹ de la Biserica Sfântul Iacob din Philadelphia. În 1938, va fi numit rector al Bisericii Sfinților Luca și Epifanie din Philadelphia, unde va rămâne până la trecerea sa la Orientul etern, survenită în 24 ianuarie 1950. Dată fiind activitatea sa prodigioasă, unanim recunoscută, dr. Joseph Fort Newton a fost menționat de mai multe ori în epocă printre personalitățile clericale de prim rang din Statele Unite. În ultimii ani ai vieții, el se arată preocupat de revizuirea și reeditarea cărților² sale; publică, totodată, cu regularitate, o respectabilă serie de cuvântări pastorale în editorialul *Buletin de seară* din Philadelphia.

*

Indubitabil, cartea pe care o prefațăm aici este un remarcabil produs intelectual al unui om cult, cu evidentă aplecare către studiu, cercetare și lucru temeinic. Modalitatea de structurare a textului, claritatea argumentației și grija pentru motivarea corectă a afirmațiilor prin apelarea la autori reprezentativi în materie vorbesc de la sine despre instrumentarul de mare finețe care-i este propriu autorului, dar și despre lecturile bogate care stau la originea erudiției sale.

Sub aspect istoric, cartea lui Newton se integrează perfect într-o serie mai amplă de asemenea lucrări apărute în peisajul literaturii masonice nord-americane în ultimele trei decenii ale secolului al XIX-lea. Între acestea men-

¹ Respectabil cleric nord-american din perioada interbelică.

² A publicat peste treizeci de cărți, cea mai cunoscută dintre acestea fiind cartea de față: *Constructorii: O istorie și o cercetare a Francmasoneriei* (1914), tradusă în numeroase limbi de mare circulație; este considerată și în prezent ca una dintre cele mai bune lucrări în acest domeniu.

ționăm la loc de cinstite cărțile lui Albert G. Mackey, Albert Pike sau Jirah Dewey Buck, autori care, prin operele lor, au marcat decisiv evoluția fenomenului sub aspect editorial și doctrinal. În rând cu acești mari autori, ale căror lucrări au apărut acum și în limba română¹, Joseph Fort Newton vine să completeze, prin contribuția sa originală, un adevărat careu de ași al autorilor clasici ce conferă, până în zilele noastre, direcție și cadență în peisajul cărților masonice.

Să remarcăm totuși că lucrarea de față este un fenomen singular în bibliografia autorului nostru care nu se arată preocupat să adâncească o cercetare a fenomenologiei masonice. Susținem această ipoteză pentru că nimic din ceea ce a urmat după nu confirmă vreun interes de a se continua lucrarea începută. Cartea pare a fi, așa cum susține și autorul, de altfel, rezultatul unei solicitări exprese, pe care, la un moment dat, conducerea Marii Loji a Statului Iowa i-a adresat-o lui Newton spre a realiza un instrument calificat care să-i fie înmănat aspirantului întru cunoaștere spre clarificare și o mai bună documentare.

Stilul oral și atitudinal, specific autorului nostru, pare a fi în deplină consonanță cu patosul cărților lui Pike și Buck, dar și în complementaritatea acestora, dată fiind nota de autenticitate pe care Newton o imprimă întregii sale creații, alcătuită, în marea sa majoritate, din predici ce urmau a fi citite în fața unui auditoriu numeros. În mod cursiv și sistematic, Newton desfășoară în cartea sa o argumentație dis-

¹ Vezi titlurile din colecția *Arta regală* a editurii Herald: Mackey, A. G. – *Legende, miturile și simbolurile Francmasoneriei* - 2018, *Istoria Francmasoneriei* - 2017, Pike, A. – *Morala și dogma* - 2018 și Buck, J. D. – *Simbolismul Francmasoneriei* - 2019.

cursivă, vie și persuasivă, menită să convingă și să producă angajament din partea cititorului și, totodată, o poziționare favorabilă a acestuia în raport cu tema susținută.

Ca factor de coloratură, să remarcăm totodată că lucrarea lui Newton este agrementată, din loc în loc, cu versuri ilustrative preluate sub forma unor citate din operele unor poeți celebri, semn că realitatea complexă și dinamică pe care el încearcă s-o zugrăvească poate fi cel mai bine exprimată prin metaforă și prin limbaj analogic. În carte vom întâlni frecvent, de asemenea, citate din planșele de arhitectură publicate de către celebra lojă de cercetare *Quator Coronati* a Marii Loji Unite a Angliei¹ și lucrul acesta vine să întărească spiritul de regularitate masonică al doctrinei pe care Newton o expune în fața cititorilor săi.

Cartea este structurată pe trei mari secțiuni, fiecare dintre acestea fiind împărțite, la rândul lor, în capitole distincte. În final, autorul expune o listă de lucrări masonice pe care le recomandă spre aprofundarea și completarea textului său. Cele trei părți ale lucrării, *Profeția*, *Istoria* și *Interpretarea*, alcătuiesc organic un conținut coerent și convingător despre ceea ce este masoneria în spiritul său, despre misiunea acesteia și despre trecutul său glorios. Cea mai importantă concluzie care se desprinde după lecturarea cărții este ideea potrivit căreia Ordinul constructorilor a fost și este o prezență vie în istoria omenirii. Cursivitatea tradiției inițiatice și derularea sa neîntreruptă sub auspiciile geometriei reprezintă o realitate incontestabilă, pe care Newton reușește s-o demonstreze cu măiestrie și rigoare. Cu o acuitate remarcabilă, autorul cărții vede măștile diafane și trecătoare ale

¹ *United Grand Lodge on England* (UGLE).

Tradiției masonice perene, în curgerea lor spațio-temporală și, pe alocuri, surprinde transvazarea subtilă a acestora, din unele în altele, fără ca esența inițiativă să se diminueze.

I. Profeția

Prima parte a cărții este dedicată identificării, în mitologia și simbolistica vremurilor de început ale neamului omenesc, a indicilor și semnelor privind existența tradiției inițiatice. Considerentele pe care autorul le așază la temelia construcției sale provin din două măiestrii ancestrale – agricultura și arhitectura – care, împreună au „...schimbat fața pământului și au dat formă vieții și gândirii omului”. Dacă agricultura a fost responsabilă cu asigurarea celor materiale, necesare traiului de zi cu zi, arhitectura – nimic altceva decât o aplicație a geometriei – a furnizat ființei umane resorturile dezvoltării spirituale și matricea civilizației, în egală măsură. Omul a fost dintotdeauna un constructor¹; pentru aceasta însă a fost nevoie ca ființa umană să descifreze apostila lui Dumnezeu înscrisă în toate cele ce intră în componența mediului înconjurător. Perseverând pe această cale, *homo sapiens*, a înțeles că există o ordine prestabilită în univers și că realitatea este o curgere direcționată de o voință supremă; a mai înțeles, de asemenea, că singura sa abordare viabilă este aceea de a se conforma ordinii existente și de a construi lumea în acord cu regulile ce decurg firesc din această condiționare implacabilă.

¹ Cele trei funcțiuni sacre sunt interconectate: geometrul fixează legile universale, fiind poziționat în amonte față de Arhitect – care întocmește planul în conformitate cu legile universale; în același timp, Constructorul este cel care cunoaște legile universale și planul arhitectural și își asumă misiunea de a-l transpune în operă; această succesiune de funcțiuni sacre constituie temelia raționamentului inițiativ.

ANTICAMERA

În urmă cu paisprezece ani, autorul acestui volum a intrat în templul Francmasoneriei și ziua aceea i-a rămas în minte drept una dintre cele mai importante din viața sa. A fost o mică ceremonie în noaptea învestirii sale și, după cum e obiceiul, candidatului i s-a cerut să-și spună impresiile despre Ordin. Printre alte lucruri, el a vrut să știe dacă există vreun opuscul care să povestească tânărului aspirant lucrurile pe care dorea cel mai mult să le afle despre Măsonerie – care e trecutul ei, de unde vine, ce învață și ce încearcă ea să facă în lume... Nimeni nu știa de existența unui volum de acest fel și nici nu se găsisese cineva care să-și fi manifestat această dorință, pe care mulți, probabil, au simțit-o până atunci. Printr-o stranie coincidență, a căzut în sarcina autorului să scrie cartea de care se interesase cu paisprezece ani în urmă.

Această amintire explică scopul prezentului volum și cred că orice carte ar trebui judecată prin spiritul și scopul ei, și nu mai puțin prin stil și conținut. Realizată în urma unui mandat încredințat de către Marea Lojă din Iowa, o copie a acestei cărți trebuie înmănată fiecărei persoane căreia îi este conferit gradul de Maestru Mason în interiorul acestei Mari Jurisdicții. Este evident că această intenție a determinat metoda și organizarea cărții, ca și conținutul acesteia, ținta fiind de a informa tânărul care intră în Ordin de antece-

dentele Masoneriei, dezvoltarea, filosofia, misiunea și idealul ei. Păstrând mereu în minte acest scop, efortul a fost de a pregăti o scurtă, simplă și vie relatare a originii, dezvoltării și învățaturii Ordinului, scrisă astfel încât să stârnească un profund interes și un studiu mai serios al istoriei lui și al serviciului adus de acesta umanității.

Nu s-a întreprins, din câte știm, nicio operă de acest gen de către nicio Mare Lojă din țară sau din străinătate – cel puțin nu după mai vechiul *Pocket Companion* și alte opere asemănătoare din timpurile de început; și acest lucru este cu atât mai ciudat cu cât nevoia de aceasta este evidentă, iar posibilitățile pe care le deschide sunt extrem de fertile și de importante. Oricine a cercetat marea literatură a Masoneriei trebuie să fi simțit deseori necesitatea unei lucrări concise, compacte și totuși cuprinzătoare, care să arate cu limpezime calea și să lumineze drumul. O astfel de nevoie au trăit-o mai ales cei care nu sunt obișnuiți să traverseze lungile perioade ale istoriei și mai ales cei care nu au timpul și nici oportunitatea să răfoiască tomuri voluminoase pentru a descoperi faptele.

Într-adevăr, cea mai mare parte din literatura masonică s-a scris înainte de apariția metodelor studiului științific și, chiar dacă acestea sunt fascinante, nu-i conving pe cei care sunt obișnuiți cu metodele mult mai riguroase de cercetare. În consecință, unii dintre cei mai dedicați scriitori masoni au făcut ca Ordinul să devină ținta ridiculizării prin pretențiile lor extravagante în ceea ce privește vechimea sa. Nu au formulat foarte limpede în ce sens este acesta atât de vechi și nu puține au fost criticile aduse masonilor pentru modul în care s-au lăsat înșelați când au acceptat ca adevărate cele mai nebunești și absurde legende.

Mai mult, nicio istorie a Masoneriei nu a fost scrisă în anii recentți, iar, între timp, câteva materiale însemnate au ieșit la lumină din sfera istoriei și arheologiei clarificând destul de mult din ceea ce până atunci fusese obscur – și era nevoie ca această nouă cunoaștere să fie raportată la ceea ce se cunoștea deja. Deși cercetarea modernă țintește spre acuratețe, de prea multe ori cărțile ei sunt pline de fapte aride, lipsite de frumusețe literară și putere spirituală. Luptând pentru acuratețe, autorul acestei cărți a căutat totuși să evite o cronică vagă, punctată numai de fapte și personalități, pe care puțini ar fi vrut să o citească.

O astfel de carte nu se scrie ușor din două motive: ea este istoria unui Ordin secret ale cărui cunoștințe, în mare parte, nu sunt așternute pe hârtie și care acoperă o tulburătoare perioadă de timp, cerând ca materialul unor volume numeroase – multe din ele dezorganizate, voluminoase și greu de asimilat – să fie comprimat în interiorul unui spațiu restrâns.

Fiecare rând al acestei cărți a fost scris cu convingerea că istoria reală și doctrina Masoneriei sunt suficiente în sine, neavând nevoie să fie înfrumusețate prin legendă și cu atât mai puțin prin ocultism. Cartea se întemeiază de la început până la sfârșit pe convingerea că tot ceea ce trebuie să facem este să mutăm schelăria de pe templul istoric al Masoneriei și să îl lăsăm în bătaia soarelui, acolo unde orice om poate vedea frumusețea și simetria sa – lucru ce va stârni respectul celor mai critice și scrutaătoare minți, ca și omagiul tuturor celor care au ca scop binele omenirii. Studiul îndelung efectuat aici s-a fundamentat pe această credință.

În acest sens s-au explorat sursele masonice specializate, găsite în Marea Lojă din Iowa, și au fost citate cele mai înalte autorități ori de câte ori au apărut nelămuriri – referințele respective servind nu doar la îmbogățirea celor existente, ci și îndrumând cititorul către o cercetare mai profundă și mai detaliată. De asemenea, din respect pentru rezultatele încă deschise dezbaterii și care sunt susținute de opinii diferite, au fost prezentate mai multe puncte de vedere, atât cât ne-a permis spațiul, pentru ca cel ce studiază să poată cântări singur și să poată decide pentru el însuși. Autorul este extrem de îndatorat Lojilor de Cercetare din Anglia – în special Lojii Quatuor Coronati – fără ajutorul cărora această cercetare ar fi fost mult mai dificilă, dacă nu chiar imposibilă.

Oameni precum Gould, Hugan, Speth, Crawley, Thorp – pentru a numi doar câțiva, neuitându-i pe Pike, Parvin, Mackey, Fort și pe alții din această țară – merită recunoștința perpetuă a Frăției. Dacă, uneori, căutând să se dezbare de legendă, unii par să înainteze prea mult în cealaltă extremă – uitând că există o mare parte din Masonerie care nu poate fi urmărită doar cu ajutorul numelor și datelor – efortul depus de aceștia în numele autenticității istorice și al unei cercetări exacte trebuie totuși prețuit.

Această carte este alcătuită din trei părți, așa cum se cuvine să fie orice lucru ce ține de Masonerie: Profeția, Istoria și Interpretarea. Prima parte se va ocupa de indiciile și de primele semne ale Masoneriei în istoria, tradiția, mitologia și simbolismul timpurii ale neamului omenesc – găsindu-și temeiul în natura și nevoile omului și arătând cum pietrele șlefuite de timp și conflicte au fost aduse de departe pentru a clădi Masoneria așa cum o cunoaștem astăzi. A

doua parte este o poveste a Ordinului Constructorilor de-a lungul secolelor, de la zidirea Templului lui Solomon până la organizarea Marii Loje a Angliei, și răspândirea Ordinului pe întreg cuprinsul lumii civilizate. A treia parte este o afirmare și o prezentare a crezului, filosofiei, înțelesului religios și geniului său, precum și a muncii sale de slujire a individului și, prin individ, a societății și statului. Acesta este structura succintă a scopului, metodei, planului și spiritului lucrării, și, dacă acestea vor fi păstrate în minte, putem spera că ea își va împărtăși povestea și își va încredința mesajul.

Când ne gândim la soarta noastră muritoare – la măreția și patosul acesteia, la truda omului din trecut, și la obligația noastră de a păstra și îmbogăți moștenirea umanității – ne simțim cuprinși de adânc respect față de toți con-lucrătorii săi; și mai ales față de tineri, cărora trebuie să li se încredințeze tot ceea ce este sacru. Prin intermediul acestor pagini am dorit să-l facem pe tânărul mason să simtă cât de mare și de benefică este tradiția pe care se sprijină acum, astfel încât să lupte din toată inima pentru a fi mason, nu numai de formă, ci cu credință, în spirit; și astfel să fie ajutat să realizeze măcar puțin din frumusețea la care toți am visat – să aducă la lumină puterile latente și posibilitățile incredibile ale acestui ordin.

Dacă fiecare își va împlini rolul cu credință, suma strădaniilor va fi foarte mare, și vom lăsa lumea mai frumoasă decât am găsit-o, mai bogată în credință, mai blândă în înfăptuirea dreptății – deoarece nu trecem pe acest drum decât o singură dată, pelerinii căutând o țară, ba chiar un Oraș ce are temelii trainice.